

1. הוועד הארצי לראשי הרשויות הערביות בישראל
 2. איתך מעכי - משפטניות למען צדק חברתי
 3. מרכז מוסאוא לזכויות האזרחים הערבים בישראל
 4. האגודה לזכויות האזרח בישראל
- ע"י ב"כ הגר שחטר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

ה ע ו ת ר י ם

נ ג ד

1. ממשלת ישראל
 2. השרה לשוויון חברתי
 3. משטרת ישראל
 4. שירות הביטחון הכללי
 5. משרד האוצר
 6. היועצת המשפטית לממשלה
- באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
שדרות וולפסון 2, קריית הממשלה ע"ש דוד בן-גוריון
ירושלים, ת"ד 49029, מיקוד 9149001
טל': 073-3925590 ; פקס : 02-6467011
דוא"ל: H CJ-Dep@justice.gov.il

ה מ ש י ב י ם

תגובה לבקשה לצו ביניים מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופטת ברק-ארז) מיום 30.7.26, ולארכה שניתנה, מתכבדים המשיבים להגיש תגובתם לבקשה לצו ביניים.
2. עניינה של העתירה בבקשת העותרים לבטל את החלטת ממשלה מס' 4387 "התוכנית הכלכלית לצמצום פערים בחברה הערבית עד לשנת 2026 – תיקון החלטות ממשלה" מיום 15.7.26 (להלן: **החלטה 4387**), במסגרתה החליטה הממשלה על הסטת כספים שהוקצו בהחלטת ממשלה מס' 550 מיום 24.10.21 (להלן: **החלטה 550**), לצורך מאבק בפשיעה בחברה הערבית. עוד מבקשים העותרים, כי בית המשפט הנכבד יקבע כי השב"כ אינו מוסמך לטפל בפשיעה אזרחית.
3. בתמצית, במסגרת ההחלטה הופחתו 496.9 מלש"ח מתקציבים שהוקצו במסגרת החלטה 550 והועברו לתגבור מערכי משטרה ללחימה בפשיעה בחברה הערבית (132.4 מלש"ח); לשירות הבטחון הכללי במטרה לתגבר את מערך הטכנולוגיה למודיעין ולהקים יחידה לטיפול בהברחות אמל"ח (364.5 מלש"ח); כן הוחלט על העברת 130 תקנים מתקציב המשטרה, שב"ס וכבאות והצלה לשב"כ. בנוסף, הוחלט להטיל על השב"כ "**במסגרת ייעודו ותפקידיו על פי חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002** ... מתן מענים משלימים ודחופים לטיפול בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית", הכל כמפורט בהחלטה.

4. כידוע, בבואו של בית המשפט הנכבד לבחון בקשה למתן צו ביניים יביא הוא בחשבון את שאלת מאזן הנוחות ואת שאלת סיכויי העתירה (בר"מ 301/03 אחים סקאל בע"מ נ' רשות שדות התעופה (18.3.2003); בר"מ 6078/18 קלאב הוטל ניהול (1996) בע"מ נ' משרד המשפטים (20.8.2018); בג"ץ 5195/12 ד"ר דרור לדרמן נ' ראש עיריית קריית גת (3.4.2013)). כן נפסק, כי בין שני שיקולים אלו קיים יחס של "מקבילית כוחות" שמשמעותה היא, כי ככל שסיכויי העתירה להתקבל גבוהים יותר כך ניתן למעט בדרישת "מאזן הנוחות" ולהיפך (בר"מ 8601/10 ק.מ.מ. מפעלי מחזור בע"מ נ' עיריית תל אביב (20.12.2010)).

זאת ועוד, צו ביניים לא ניתן כלאחר יד. בעניין זה כבר נפסק, כי "ודאי שאין זכות קנויה בידי עותר לקבל צו-ביניים רק בשל כך שהגיש עתירה או רק על יסוד טענה שעד הדין בעתירה עשוי לחול שינוי במצב" (בג"ץ 8242/99 אורון, עו"ד נ' ועד מחוז תל-אביב – לשכת עורכי הדין בישראל (29.11.1999)).

5. עסקינן כאמור בהחלטה אשר מסיטה תקציבים שיועדו על-ידי הממשלה בהחלטת ממשלה קודמת, ממטרות שונות לשם מתן מענים משלימים ודחופים לטיפול בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית.

6. מדובר אפוא בשיקולי מדיניות מובהקים של הכרעה בסדרי עדיפויות בהקצאת משאבים. בעניינים אלו, בהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד, נתון לממשלה מתחם שיקול דעת רחב מאוד, ובהתאם, היקף ההתערבות השיפוטית הוא מצומצם, וזו שמורה למקרים חריגים מאוד. ובלשונה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה בבג"ץ 6304/09 לה"ב נ' היועץ המשפטי לממשלה, פס' 63 (2.9.10):

"... קביעת מדיניות בנושאי חברה וכלכלה נתונה לרשות המבצעת, ובתחומים מסוימים נדרשת חקיקת הכנסת כדי לעגן מדיניות זו בתשתית חקיקתית מחייבת. תחומים אלה נתונים במובהק לקובעי המדיניות, שלהם הראייה הכוללת, בצד המידע הנדרש לענין, המומחיות בקביעת סדרי העדיפות הלאומיים והאיזונים הפנימיים הנדרשים ביניהם. אכן, "בתחומי משק וכלכלה, שכרוכים בהם היבטים חברתיים וכלכליים רחבי היקף, ייתכן לעתים קרובות מגוון מטרות ודרכי פעולה אפשריות. ההכרעה ביניהן עשויה להיגזר מהשקפות חברתיות-כלכליות שונות, אשר עשויות כולן להתקיים במסגרת חוקי היסוד. על-כן בתחומים אלה יש ליתן לרשויות המופקדות על המדיניות הכלכלית – הרשות המבצעת והרשות המחוקקת – מרחב בחירה רחב בהיותן קובעות את המדיניות הכוללת ונושאות באחריות הציבורית והלאומית למשק המדינה ולכלכלתה. לפיכך הדגשנו בפסיקתנו לא פעם כי אף שבית-המשפט לא ימשוך ידו מהביקורת השיפוטית על חוקתיות החוק, הוא ינהג באיפוק שיפוטי, בזהירות ובריסון מיוחדים בתחומים אלה וימנע מעיצוב מחדש של המדיניות שראה המחוקק לאמץ" (הנשיאה ביניש בבג"ץ 4885/03 ארגון מגדלי העופות בישראל אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' ממשלת ישראל, פ"ד נט(2) 14, 60 (2004), להלן: ענין ארגון מגדלי העופות).

(ראו גם מני רבים : בג"ץ 7487/21 עיריית לוד נ' ממשלת ישראל, פס' 10 (נבו 21.12.2021) ; בג"ץ 6407/06 דורון, טיקוצקי, עמיר, מזרחי עורכי דין נ' שר האוצר, פס' 66 (נבו 23.9.2007) ; בג"ץ 6925/14 פורום החוסכים לפנסיה בישראל נ' שר האוצר, פס' 12 (נבו 24.12.17)).

7. עוד נזכיר, כי על-פי פסיקת בית משפט נכבד זה, בסמכותה של הממשלה לשנות מסדרי עדיפויותיה, ולהסיט משאבים מהסדרים מיטיבים קודמים, באופן שעלול אף לפגוע במי שנהנה מאותן הטבות ואף הסתמך עליהן. ראו לעניין זה את שנקבע בבג"ץ 11264/05 האיחוד למען עולים מחוסרי דיור בקרב יוצאי אתיופיה נ' ממשלת ישראל (נבו 16.1.2008), פסקה 7 :

"...הרשות המוסמכת רשאית לא רק לקבוע את סדרי הקדימויות בהקצאת התקציב, כי אם גם לשנות את המדיניות הכלכלית הנוהגת, ואין לאדם זכות שהמדיניות המטיבה עמו תישאר כמות שהיא (ראו: בג"ץ 244/00 עמותת שיח חדש, למען השיח הדמוקרטי נ' שר התשתיות הלאומיות, פ"ד נו(6) 25, 61 (2002)....".

8. לעמדת המשיבים דין הבקשה למתן צו ביניים להידחות בראי מאזן הנוחות אשר נוטה באופן ברור לטובת דחיית הבקשה, וזאת מבלי להידרש בשלב זה לשאלת סיכויי העתירה, אשר יידונו בפירוט במסגרת התגובה המקדמית שתוגש.

9. הבקשה מתמקדת בדרישה להקפאת העברת הכספים מן המטרות השונות שלהן יועדו לפי החלטה 550 אל השב"כ והמשטרה, לשם המטרות שנקבעו בהחלטה נושא העתירה. למען הסדר הטוב נבהיר, כי העברת התקציבים בפועל לשירות ולמשטרה טעונה העברת פנייה תקציבית לוועדת הכספים, בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, שלפי הנמסר ממשרד האוצר טרם הועברה. בנוסף, טרם ניתן אישור הוועדה ביחס לרכיבי ההחלטה שמצריכים אישור ועדת כספים, לפי סעיף 153 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), תשס"ט-2009. כמו כן, העברת תקני כוח-האדם דורשת את אישור הנציבות, שטרם ניתן. בהתאם לכך, התקציב הנידון, כמו-גם תקני כוח-האדם, טרם הועברו למשטרה ולשירות הבטחון הכללי כפי שנקבע בהחלטת הממשלה.

10. יצוין כי בהמשך להחלטת הממשלה, המשרד לביטחון לאומי ושירות הביטחון הכללי פנו לאגף התקציבים במשרד האוצר, בבקשה לקבלת תקציבים. בהמשך לכך, מתקיים כעת שיח בין אגף התקציבים והמשרדים הרלוונטיים לאישור התוכנית התקציבית והפריסה של התקציבים, כנדרש לפי החלטת הממשלה, שצפוי להיות מושלם בהקדם ; כאשר בכפוף לאישור כאמור יגובשו הפניות התקציביות בהתאם להחלטה על ידי אגף התקציבים בשיתוף גורמי המקצוע במשטרה ובשירות. טרם העברת וביצוע התקציב תידרש גם בחינה משפטית בראי היבטי תקופת בחירות.

יודגש, כי העובדה שהעברת התקציבים והתקנים כפופה להשלמת הליכי אישור נוספים אינה גורעת מן הדחיפות שבהמשך קידום התהליך כבר עתה. מדובר בהליכים מצטברים, אשר השלמתם אורכת זמן, ועיכובם בשלב הנוכחי צפוי לדחות בהתאמה את מועד העמדת המשאבים, גיוס כוח האדם והקמת המענים, שנקבעו בהחלטת הממשלה, ובכך לפגוע ביכולת ליישם במועד ובאפקטיביות הנדרשת.

11. לגוף הדברים, לעמדת הממשלה ישנה חשיבות רבה ביישום המענים שנקבעו בהחלטת הממשלה לאלתר על מנת לתת מענה דחוף לטיפול בפשיעה בחברה הערבית אשר גובה קורבנות מדי יום. בפרט, משטרת ישראל עומדת על הצורך הדחוף בהקמת יחידות ייעודיות לטיפול בפשיעה בחברה הערבית במחוזות צפון וחוף. הקמת יחידות אלה היא נדבך משמעותי ביישום התוכנית האסטרטגית המקצועית שגובשה עוד קודם להחלטת הממשלה, ע"י צוות מקצועי במשטרת ישראל ובמשרד לשוויון חברתי, לשם חיזוק שלטון החוק והביטחון האישי ביישובי החברה הערבית. כעולה ממכתבו של ניצב מעוז בן שבו, ממונה הפשיעה בחברה הערבית במשטרת ישראל, המצורף לתגובה זו, היקף העבודה והמשימות הולך וגובר ומטיל עומס מבצעי כבד ומתמשך על המחוזות, הנדרשים להקצות יותר ויותר כוחות ומשאבים לטיפול בפשיעה החמורה בחברה הערבית, לצד כלל משימותיהם השוטפות. מצב זה שוחק את הכוחות, פוגע ברציפות המבצעית ומקשה על קיום מאמץ יזום, ממוקד והתקפי לאורך זמן. לפיכך, מוסיף ומתייחס ניצב בן שבו, אין מדובר בתוספת כוח רצויה, אלא בצורך מבצעי מיידי ובהול. לפיכך, מציין במכתבו כי הקמת היחידות תהווה מכפיל כוח משמעותי למחוזות במטרה להביא להפחתה משמעותית באירועי האלימות. עוד יצוין, כי על-פי הנמסר עיכוב בהעברת התקציבים עלול לפגוע ביכולת להוציא לפועל את החלטת הממשלה אשר מטרתה תגבור מערכי האכיפה במטרה להתמודד בצורה אפקטיבית עם הפשיעה בחברה הערבית.

מכתבו של ניצב מעוז בן שבו, ממונה הפשיעה בחברה הערבית במשטרת ישראל מצורף ומסומן מש/1.

12. **משירות הביטחון הכללי נמסר כי גם לשיטתו קיים צורך דחוף בהעברת הכספים, לשם מימוש תכנית עבודה למימוש אחריות השירות לטיפול בתופעת הברחות האמל"ח בגבולות.** על-מנת להתחיל במימוש הטיפול, נדרשת העברת משאבים הכוללת תקנים ותקציב. בהיבטי כוח אדם, תהליכי הגיוס בשירות דורשים זמן (כחצי שנה בממוצע) וככל שהתקנים יאושרו מוקדם יותר, כך ניתן יהיה להתחיל לפעול בנושא. בהיבטי תקציב, במסגרת תכנית העבודה נדרש השירות לרכש טכנולוגי. תהליכי הרכש ושרשרת האספקה דורשים זמן (מכרזים, מועדי אספקה ועוד) ולכן גם בהיבט זה, נדרשת לשיטת גורמי השירות הקצאת התקציב בהקדם האפשרי.

התייחסות לסעד הזמני הנוסף שהתבקש

13. בכל הנוגע לסעד השני לעתירה, שאף אליו התייחסו העותרים במסגרת הבקשה לצו ביניים המתייחס לפועלו של השירות והטענה ביחס להענקת סמכויות חדשות לשירות הביטחון הכללי, יובהר כי אין בהחלטה זו כדי לשנות מתפקידי שירות הביטחון הכללי או מסמכויותיו. הדבר אף נקבע בהחלטה עצמה, כדלקמן: "להטיל על שירות הביטחון הכללי, **במסגרת ייעודו ותפקידיו על פי חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002**, ועל משטרת ישראל, לפי העניין, לקדם את הסעיפים הבאים שעניינם המשך מתן מענים משלימים ודחופים לטיפול בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית..." (הדגשים הוספו, סעיף 3 להחלטה, והדברים מובהרים גם בדברי ההסבר להחלטה; כן ראו את האמור בסעיף 7 לחוות הדעת המשפטית שנלוותה להצעת החלטת הממשלה 4387). מבלי למצות את הטיעון בשלב זה נציין כי סעיף 7 לחוק שירות הביטחון הכללי, תשס"ב-2002 קובע את ייעוד השירות ותפקידיו. במסגרת כך, נקבע כי בין תפקידיו של השירות נכלל גם "סיכול ומניעה של פעילות בלתי חוקית שמטרתה לפגוע בביטחון המדינה, בסדרי המשטר הדמוקרטי או במוסדותיו" (סעיף 7(ב)(2) לחוק).

במסגרת ההחלטה נקבע כי התקציבים והתקנים שיועברו לשירות הביטחון הכללי מטרתם הקמת יחידה לטיפול בתופעת הברחת אמצעי לחימה בגבולות. השירות עוסק בסיכול הברחות אמצעי לחימה בגבולות והסחר בו, וזאת במקרים בהם הדבר עולה בקנה אחד עם ייעודו, כקבוע בחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002. הקמת יחידה שכזו תואמת אפוא את תפקיד השב"כ הקבוע בגדרי הסעיף האמור. משכך, וכפי שגם הובהר בחוות הדעת המשפטית שנלוותה להחלטה, **אין בהחלטה זו כדי להעניק סמכויות חדשות לשירות הביטחון הכללי או כדי לשנות אותו**, וממילא אין כל הצדקה למתן צו ביניים בהקשר זה.

סיכום

14. לנוכח המקובץ, לעמדת המשיבים מאזן הנוחות נוטה בבירור לטובת דחיית הבקשה לצו ביניים. כפי שפורט לעיל, עיכוב בקידום החלטת הממשלה יוביל הלכה למעשה לעיכוב בהעברת המשאבים הנדרשים ולפגיעה קשה ביכולת להוציא לפועל את יישום המענים שנקבעו במסגרת החלטת הממשלה. כפועל יוצא מכך עלולה להיפגע אף יכולת גורמי האכיפה לתת מענה אפקטיבי ודחוף לפשיעה בחברה הערבית.

לאור כל האמור לעיל, לעמדת המשיבים יש צורך בהכרעה מהירה בבקשה לצווי ביניים.

15. העובדות המפורטות בסעיף 11 לתגובה נתמכות בתצהירו של ניצב מעוז בן שבו, ממנה הפשיעה בחברה הערבית במשטרת ישראל.

העובדות המפורטות בסעיף 12 לתגובה נתמכות בתצהירה של המכונה "הדר", סרמ"ח תאוצה בשירות הביטחון הכללי.

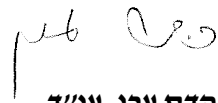
העובדות המפורטות בסעיף 13 לתגובה נתמכות בתצהירו של המכונה "יוסי", ראש יחידת הנגב בשירות הביטחון הכללי.

היום, ו' באלול, התשפ"ו
18 באוגוסט, 2026

אמיר בר, עו"ד

עוזר במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

הדס ערן, עו"ד

סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה